

SİNEKLER OLMASA

On yaşındayken şöyle diyordu:

— Ah bir çantam olsa... Ah, benim de öbür çocuklar gibi kitaplarım, oyuncaklarım olsa!.. Benim de romanlarım olsa... Bak görsünler o zaman, nasıl çalışırım. Hiçbir şeyim yok. Böyle nasıl çalışayım ben?..

On üç yaşına gelince öbür çocuklar gibi kitapları, defterleri, çantası, oyuncakları oldu. Ama bir türlü çalışamıyordu.

— Arkadaşlarım gibi elbiselerim yok ki... diyordu. Annem, babam, kardeşlerim hep bir odada oturuyoruz. Böyle daracık yerde çalışılır mı? Ah, bir masam olsa, kendi başıma bir masam, bir dolabım. İşte o zaman nasıl çalışılır, görsünler...

On sekiz yaşında kendi odası da oldu.

— Benim yaşımda bir insan haftada on lira bile cep harçlığı almazsa nasıl çalışabilir? Kitaplar almalıyım, resimler almalıyım... Ah, ah... Bilirim o zaman nasıl çalışacağımı...

İstedikleri yirmi yaşındayken oldu.

— Ah şu okul bir bitse... Hayat başka, okul başka... Fakülteyi bitirince öyle çalışacağım, öyle çalışacağım, görsünler... Öyle bir eser yazacağım ki... Ah, ah, şu fakülte bir bitse...

Yirmi dört yaşında fakülteyi bitirdiği zaman şöyle söylüyordu:

— Bir türlü istediğim gibi çalışamıyorum. Aklım fikrim hep askerlikte... Ah şu askerliği bir bitirsem gece gündüz demeden çalışacağım... Çalışmadan eser verilmez. Bir eser yazacağım, herkes benden söz edecek. Ah şu askerlik...

Yirmi altı yaşında askerliğini bitirmişti:

— Çalışamıyorum ki... Bir türlü istediğim gibi çalışamıyorum. Eserimi yazamıyorum. Bu durumda nasıl yazılır? Her gün ekmek parası peşindeyim. İnsanın sağlam bir işi, belli bir geliri olmazsa nasıl çalışabilir? Ah, ah... Bir sağlam iş bulsam eserimi yazmak için her gece sabahlara kadar çalışacağım.

Yirmi sekiz yaşında iş gücü sahibi olmuştu.

— Çalışamıyorum vesselam, diyordu, nasıl çalışayım böyle? İnsanın iki odalı evi olacak. Radyosu olacak. Açacaksın radyoyu, müzikten ilham alacaksın... İşte o zaman durmadan çalış!.. Ah, ah!.. Bir radyo olsa...

Yirmi dokuz yaşında iki odalı bir apartman katı kiraladı. Bir de radyo aldı ama yine istediği gibi çalışamıyor, yıllardan beri düşündüğü eserini veremiyordu.

— Ah, ah! Diyordu, bu yalnızlık yok mu, bu yalnızlık... Sanki bu göğsümün içi, sonsuz, dipsiz mağaralar gibi bomboş... İnsan bu yalnızlık içinde nasıl çalışıp da eser verebilir? Bir insanı, çalışmaya heveslendiren, şevklendiren, zorlayan bir kuvvet olmalı. Kimin için çalışacağım? Kimden esinlenip de eser vereceğim? Ah, ah... Ey aşk, neredesin?..

* * *

Otuz yaşında âşık oldu. Hem seviyor hem seviliyordu. Ama yıllardır düşündüğü o büyük eserini bir türlü veremiyordu.

— Aşk güzel şey, diyordu, güzel olmasına güzel. Ama evlenmeden çalışılmıyor ki... Bir evlensem, o zaman hayatım düzene girer, istediğim gibi çalışırım. Evlenmek de kolay değil. Ah, ah, bir evlensem... Bir dakikamı bile boş geçirmem, boyuna çalışırım.

* * *

Otuz iki yaşında evlendi. Mutluydu ama eserini bir türlü veremiyordu. Çünkü haklı sebebi vardı.

— Geçim derdi bindi omuzlarıma. Ekmek parası için ha babam ha koştuktan, kendi istediğim gibi çalışmaya vakit yok ki... Eser vermek için, insanın bütün zamanını o esere verip çalışması gerek. O da bu parayla olmaz.

Otuz altı yaşında kazancı artmıştı. Artmıştı ama bir de kendisini dinleyelim:

— İki odalı bir kat... Odalar da küçücük. Çoluk çocuk gürültüsü de bir yandan... İnsan bu gürültü patırtı içinde eser yazabilir mi? Ah, ah... Şöyle dört beş odalı bir eve çıksam ne çalışacağım ne çalışacağım...

Otuz sekiz yaşında beş odalı bir eve taşındı. Bir türlü eserini yazamıyordu. Çalışamıyorsa suç onun değil ki...

— Şehir içindeki bir evde insan nasıl çalışabilir? Bu gürültü patırtı içinde gel de çalış... Eserimi yazabilmek için sessizliğe, kendimi dinlemeye ihtiyacım var. Burası toz toprak, gürültü... Olmaz burada. Ah, ah... şöyle sakın, sessiz bir eve taşınısam, öyle bir çalışacağım ki... İçimde çalışmaya karşı dinmez bir susuzluk var.

Kırk yaşındayken tam aradığı gibi, sessiz bir yerde güzel manzaralı, geniş bir eve taşınmıştı. İsteddiği gibi çalışabiliyor muydu? Hayır. Çünkü,

— Ah, ah!.. diyordu, insanın evinde güzel eşyalar olmazsa, duvarlarda değerli tablolar; büyük bir yazı masası, biblolar olmazsa, antika eşyası olmazsa, rahat koltukları, yumuşacık halıları olmazsa, nasıl çalışabilir? İyi eser verebilmek için, insanın gözü zevkli şeyler görmeli. Bir pikabın olacak. Klasik müzik plakların olacak. Bir yandan hüznün, bir yandan kulağın zevk alırken, sen hiç durmadan çalışacaksın. Ah, ah... Şu istediklerim bir gün olacak mı ya Rabbim?.. Öyle bir çalışacağım ki...

Kırk iki yaşında tam istediği gibi rahat, güzel, değerli eşyalara da kavuşmuştu. Eğer yine de bir türlü eserini veremiyorsa, o ne yapsın?

— Ah, ah, diyordu, benim hâlimi bir bilseniz... Uzaktan kimse kimsenin derdini bilmez. Para derdi, geçim sıkıntısı çekmiyorum. Karım beni mutlu ediyor. Çocuklarım da iyi... Evim geniş, ferah, rahat, manzarası da güzel. Çok değerli, pahalı eşyalarım da var. Bol bol zamanım da var. Ama şu sinekler yok mu, sinekler... Bir türlü rahat vermiyorlar ki oturup da çalışayım. Ne olacak benim hâlim? Nedir bu sineklerden çektiğim? Ah, ah... Şu sinekler olmasa ben bilirim nasıl çalışacağımı... Ama ne yapayım ki sinekler bırakmıyor. Bir türlü eserimi yazamıyorum. Gündüz sineklerden uyuyamıyorum ki geceleri çalışayım. Pencereleri kapasam sıcak oluyor. Pencerelere tel çeksem çirkin oluyor. Kışın mı çalışayım dediniz? Kışın sinek olmaz değil mi? Sanki bu sinekler kışın niye yaşamazlar? Ah, ah... Sinekler de olmasa ben ne yapacaktım, bilmem ki?..

Şimdi kırk iki yaşında olduğu için, daha bizim ondan umudumuz kırılmadı. Elbet bir gün aradığı koşullara kavuşacak, soluk almadan çalışıp o büyük eserini verecektir.

AZİZ NESİN